PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 20 lir, finančni in pravni 35 lir, osmrtnice 30 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 172, četrtletna 510, polletna 1000, celoletna 1980 lir; Cona B: 120, 350, 700, 1380 jugolir; FLRJ: 55.165.330 650 d n. Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana 20-016.

Leto III - Cena 8 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST torek, 15. julija 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 643

Četrti dan procesa proti Rainerju in pajdašem

Generali Kübler in von Hösslin ubijali Primorce in požigali njihove vasi

Lokve, Čepovan, Lokovec, Lazne, Sušak, Lipa, Breza, Kuteževo požgani po nalogu Rainerja, Kueblerja in Hoesslina - Polk. Christl požgal Gorenje - Rainer noče ničesar vedeti o obešanju v ul. Ghega in o krematoriju pri Sv. Soboti - Vogt - požigalec Reichstaga je ukazal ustreliti v Ilirski Bistrici 133 talcev

Že v zadnji številki smo omenili izjavo obtoženega Rainerja glede stališča škofa Margottija napram Slovencem. Ker je Rainerjeva izpovedba za nas primorske Slovence izredne važnosti, prinašamo tozadevem odlomek dobesedno:

ŠKOF MARGOTTI — EKSPONENT FAŠIZMA

«Ob svojem imenovanju za vrhovnega komisarja sem se obrnil tudi v drugih predelih na katoliške kroge. Priznaval sem si, da tudi v teh področjih pridem do korektnih odnosov s cerkvijo. Z ostalimi škofi, n. pr. v Vidmu, na Krku, sem bil v pismenih stikih. Stiki s škofi so šli vedno od škofov do mene.

Škof Margotti v Gorici je bil eksponent fašizma. O njem mi je pripovedoval moj stari vladni prezident Wolseger, ki je bil dolgo časa v Trstu in so mu bile razmere dobro znane Povedal mi je, da je škof Margotti v Gorici za Slovence trn v peti, ker podpira fašistično raznarodovalno politiko in da je bil predhodnik Margotti'ja zelo naklonjen Slovencem, ki so ga imenovali «očeta Slovencev». Po poročilih, ki sem jih dobil, je Margotti zelo ozko sodeloval s fašističnim federalom v Gorici.»

Kakor vsak zločinec, tako tudi Rainer na vprašanja, ki obremenjujejo njegovo zločinsko delovanje in odgovornost, noče jasno odgovoriti in se izmika odgovorom. Nasprotno se pri vprašanjih, ki ne zadevajo njegove odgovornosti, točno spominja vseh podrobnosti. Kljub temu je moral priznati, da je bil on tisti, ki je bil neomejen oblastnik v okupiranih predelih Slovenije, kjer se ni moglo ničesar ukreniti brez njegove vednosti in odobritve. Rainer je skušal valiti krivdo tudi na Rösenerja, pod tem dokazov pa je moral vendarle priznati, da je bil Rösenerju nadrejen in da je bila njegova (Rainerjeva) naloga poklicati pojačanja za Gorenjsko in to iz razloga, ker je bil kot šef civilne uprave upravičen prositi od katerega koli uradnega mesta okrepitve. Javni tožilec je prečital Rainerju odlomek njegovega govora v Litiji, kjer je izjavil: «Naj nihče ne verjame, da bodo Nemci še kdaj koli šli iz te dežele Ta dežela je bila že pred tisoč leti del Rajha, je to zopet postala in bo ostala.» V zvezi s temi izjavami je Rainer izvajal teror in ostala zločinstva nad slovenskim ljudstvom. Tako je moral obtoženi priznati, da so bili ti ukrepi ustrahovanje in da je zanje odgovoren.

Obtoženec je nadalje priznal, da pomeni ponemčevanje tujih narodov kršitev naravnih pravic. Ko mu je predsednik sodišča poudaril, da je odgovoren za streljanje talcev, požiganje slovenskih vasi, deportacije itd., se je Rainer skliceval direktno na Hitlerjevo poveljje. Glede mučenja ujetnikov v Begunjah je valil krivdo na policijo, češ da so bile kaznilnice stvar policijske uprave. Ko mu je priča Minka Perajič, povedala, kako so v Begunjah mučili jetnike in da je sam Rainer obiskoval zapore in zapornike psoval z «banditi» ter gledal, kako so ujetnike mučili, ni Rainer dal nobenega odgovora. Nato je bil obtoženec zaslišan o sestanku, ki ga je imel z Grazioli-jem leta 1942., kjer je Rainer vzpodbujal Italijane k brezobzirni borbi proti Slovencem ter se dogovoril o skupnih akcijah. O teh sklepih je bila obveščena tudi prosiljudska duhovščina z izdajalskim škofom Rožmanom na čelu, in jih je podprla s posredovanjem kardinala Maglioneja Vicenza.

V zvezi z zaslševanjem o «očiščevalnih akcijah» v Slovenskem Primorju, je Rainer dejal: «Hitler mi je ob priliki, ko je govoril o važnosti Slovenskega Primorja za zvezo med Balkanom in Italijo omenil, da je že dal poveljje, da pridejo na to področje čete, ki bodo dokončno očistile ozemlje. Hitler je tedaj tudi izjavil, da namerava vzdrževati na tem ozemlju stalno nekaj divizij, ki jih lahko vselej vrže na balkansko - italijansko fronto.

Obtoženi Rainer je bil nadalje zaslišan o delovanju edinic pod poveljstvom Kueblerja, ki so požgale vasi Lokve, Čepovan, Lokovec in Lazne na Goriškem. Ob koncu zaslišanja je Rainer priznal, da je bil izvršujoči organ za zatiranje Slovencev in da je odgovoren za to, kakor tudi za vse ono, kar so izvršili njegovi podrejeni organi

ZASLIŠANJE DR. GLASERJA

Za tem se je pričelo zaslševanje obtoženega dr. Glaserja, ki je bil še pred napadom Nemčije na Jugoslavijo imenovan za vodjo prešelievalnega štaba na Gorenjskem s sedežem na Bledu. Glaser je po konferenci s Himmlerjem in Kuttscherjo pripravil načrt za preselitev Slovencev z Gorenjskega. Prvi val je zajel vso slovensko inteligenco od celokupnega prebivalstva. Na Gorenjskem pa je vrhu tega dolčeli 20.000 Slovencev kot rasno in politično neprimernih za germanizacijo. Ti Slovenci so bili določeni za koncentracijska taborišča. Glaser je na predsednikovo vprašanje, kam so imeli namen izseliti Slovence z Gorenjskega, odgovoril, da na Hrvatsko in sicer zaradi tega, ker je bilo to ozemlje, ki je bilo določeno za naselitev, po večini že zasedeno po partizanih.

GEN. KUEBLER

Nato je sodišče pričelo zaslševati generala planinskih lovcev Kueblerja, ki je s svojimi edinicami izvršil neštete zločine v Slovenskem Primorju. Sodišče je predočilo obtožencu povelje, s katerim je zapovedal teror, ubijanje partizanov, streljanje in obešanje vsakogar, ki bi na kakršen koli način pomagal ali skušal pomagati partizanom. Sodišče ga je tudi zaslišalo o ustreltvi pet nedolžnih civilnih oseb v Tolminu in o požigu vasi Sušak. Obtoženi Kübler je izjavil, da so bile dovozne ceste in železnice za italijansko fronto radi stalnih partizanskih napadov v resni nevarnosti. Železnice so bile prekinjene, mostovi podrti, železniški promet paraliziran. Vse to je bilo delo partizanov.

GEN. HOESSLIN

Nadalje se je vršilo zaslševanje obtoženega generala von Hösslina, ki je bil poveljnik divizije alpskih lovcev ter podrejen generalu Kueblerju. Hösslin je priznal, da se čuti krivega, da so bili v njegovih četah po večini Avstrijci in da je osebno vodil akcijo v Čičariji, kodar je imel nalog od Kueblerja očistiti teren od partizanov. Hösslin izjavlja, da se ne spominja, da so njegove edinice upepelile vasi Lipa in Breza. Obtoženi nadalje zatrjuje, da mu niso nikoli sporočili, požig vasi Sušak in Kuteževo. Javni tožilec je nato Hösslinu predočil, da so priče potrdile, da so storilci teh požigov nosili na lakti označko alpskih lovcev. Otoženec se v svojo razbremenitev sklicuje na Kesselringovo povelje «teden za ubijanje partizanov», v katerem je želel, da izvrši vsaka edinica po eno akcijo proti partizanom v tistem tednu. General Kübler je Hösslinu naložil akcijo, ki naj traja osem dni, in ta je poslal polkovnika Bergerja v severo-vzhodne dele Planice, neke druge čete pod povelistvom polkovnika Kristla pa v Loško dolino. Hösslin iz tega razloga zatrjuje, da sta navedena dva polkovnika kriva požigov vasi.

Toda priča Vida Prolavec iz Čepovana je obtoženega Hösslina postavila na laž. Opisala je slučaj v Čepovanu, kako so nemški vojaki zbrali vse prebivalstvo v cerkvi, kako so medtem vas popolnoma izropali in da so imeli vojaki na rokavih označko alpskih lovcev. Obtoženec je nato priznal, da so bili to njegovi vojaki, ki so se morali braniti proti napadom IX. Korpusa.

Nato je javni tožilec stavil obtožencu vprašanje radi dogodkov v okolici Klane, kjer so obtoženčeve čete umorile 76 partizanov, ujele pa 50, katerih usoda je ostala neznana. Hösslin se v tem trenutku izgovarja na generala Hüblerja, ki je izročil ujete partizane Gestapu. Obtoženec prizna tudi, da je poročal svojim predpostavljenim o uničenju neke bolnice. Ko je javni tožilec pozval generala Kueblerja na odgovor, zakaj je dal Hösslinovi diviziji povelje za požige, za ubijanje ranjencev itd., se je začel izmikati, da to povelje ni bilo njegovo, temveč da so načrt in nalogo izvedli in dali oddelki SS in policije. Nato je Hösslin priznal svojo krivdo, v kolikor je odgovoren za dejanja svojih podložnih.

POLK. CHRISTL

Nadalje je bil zaslišan polkovnik Cristl, poveljnik v Postojni. Zanika krivdo in odgovornost za požig vasi Gorenje in Slavina. Priznava pa, da je pošiljal ujete partizane v Trst, vendar da ni vedel za njihovo nadaljno usodo. Ko mu predsednik predoči, da so bile osebe, ki jih je poslal v Trst žrtve represalije za atentat v via Ghega, se Cristl izgovarja, da mu o tem nič znanega in da za to dejanje ne more biti odgovoren. Javni tožilec vpraša nato obtoženega Rainerja, kaj mu je znano o dogodkih v via Ghega. Tudi ta pravi, da je izvedel o dogodku šele tekom preiskave. Nato ga vpraša javni tožilec, ako mu je bil znan obstoj krematorija v Trstu. Rainer tudi o tej okolnosti izjavlja, da je slišal o tem šele v preiskovalnem postopku.

HANS FLENNER

Obtožencu Hansu Flennerju, ki je bil poveljnik SS-ovcev v Borovljah javni tožilec dokaže, da je požgal več vasi, da je poslal Slovence v koncentracijska taborišča in da so v nekem primeru njegovi vojaki zaprli v klet družino Silvestra Kovača s petimi otroki, jih pustili tam več dni brez hrane, tako, da je od gladu umrl osemmesečni otrok. Obtoženec se sklicuje na generala Rössenerja, češ da je vse to delal po njegovih poveljih.

SS-ovec NEUBERG

Obtoženi Neubert, poveljnik SS-ovcev v Kranju se brani s tem, da je bila njegova glavna naloga zagotoviti dovozne poti za nemško armado v Italiji. Priznava, da je pustil ustreliti v Cerknem dva moška. Pred Veliko nočjo leta 1945 so njegovi policisti na njegovo povelje ustrelili tri žene in dva moža, pred eksekucijo so jih še mučili in pustili brez hrane.

VOGT — POŽIGALEC REICHSTAGA JE UKAZAL USTRELITI V ILIRSKI BISTRICI 133 TALCEV

Končno je bil zaslišan obtoženi Vogt, ki je pred vojno načeloval uradu za uničenje komunizma in socializma v Berlinu. V tem svojstvu je bil v zvezi s policijami skoro vseh držav v Evropi, med njimi tudi z jugoslovansko policijo. Namen teh odnošajev je bil predvsem mednarodno sodelovanje proti komunizmu. Na vprašanje ako je bil v Beogradu poleg policijskih nameščencev še kdo drugi, ki je sodeloval z gestapom je obtoženec odgovoril potrdilno in sicer da je bil to Draža Mihajlovič.

Nadalje je izpovedal, da je sodeloval pri požigu nemškega parlamenta in da je bilo to dejanje čin provokacije. O svojem delovanju na Bledu obtoženec pravi, da je imel nalogo zadušiti osvobodilno gibanje. V to svrho so izvajali sredstva kakor masovne aretacije, masovne moritve, preseljevanja, požige vasi, streljanje talcev itd. Obtoženi priznava svojo odgovornost glede ustreljenih talcev v njihovih sorodnikov v Begunjah. Prizna tudi, da je bilo leta 1944. v Ilirski Bistrici in Duplici ustreljenih 133 talcev.

Razprava se bo nadaljevala v torek zjutraj ob 7. uri.

V Španiji bodo sodili šestim antifašistkam

Pismo tržaških demokratičnih žena španski republikanski vladi

Polni dve leti po vojni, v kateri so demokratične sile slavile svojo veliko zmago nad fašizmom, prihajajo iz Španije vesti, ki nam neprestano pripovedujejo o trpljenju svobodoljubnega španskega ljudstva pod vlado fašista Franca, ki tam še vedno neomajno gospodari. Vse lepe besede, ki so bile izrečene že v Jalti in pozneje pred Varnostnim svetom in OZN, so ostale samo na papirju in nad pol milijona političnih jetnikov čaka v zaporih in koncentracijskih taboriščih, da se vendar enkrat že uresničijo in da se odstrani fašistični režim v Španiji.

Namesto tega prihajajo vesti, ki govorijo o novih procesih in sodbah nad španskimi borci za svobodo. Tržaške žene smo te dni z ogorčenjem zaznale, da bo 14. julija v Španiji proces proti Avguštinu Zoroa Sanchez in šestim tovarišicam, ki jih hočejo obsoditi na smrt. Upravičeno se sprašujemo, s kakšno pravico hočejo gnati te ljudi na morišče in kje je pravica, ki dopušča, da se v Španiji še vedno mirno sprehaja trideset tisoč nacistov, med njimi sto dvajset visokih Hitlerjevih funkcionarjev in štiri sto šefov gestapa, ki so se tja zatekli pod Francovo varstvo. Kri milijonov pobitih po vsej Evropi se drži teh ljudi, ustnice milijonov osamelih mater in žena izrekajo zanje svoje prokletstvo. Ali za njihovo sodbo so gluhi tisti državniki, ki niso storili še nobenega odločilnega koraka, da bi ti nacistični zločinci prišli pred sodišče in da bi bilo konec Francove vlade v Španiji ter s tem španskega gorja.

* * *

DEMOKRATIČNE ŽENE TRSTA

so ob tej priliki naslovile na ŠPANSKO REPUBLIKANSKO VLADO sledeče besede:

V težkih prilikah, ko se vse naše žene skupno s svojim ljudstvom borijo za demokracijo in mir v svetu, ne moremo pozabiti, kaj predstavlja 18. julij za demokratične množice in antifašiste vsega sveta.

Pred enajstimi leti je Franco izvršil udar proti republikanski vladi, izvoljeni 16. februarja. Od tedaj ni bilo več miru za špansko ljudstvo. Za časa vojne smo mislili, da z zmago nad Hitlerjem in Mussolinijem, ki sta bila največja Francova pomočnika in stvaritelja suženjskega režima v Španiji, zmagovita demokracija z Združenimi narodi na čelu, ne bo dovolila, da ostane ta madež na telesu človeštva.

Iste sile, ki so 1936. l. vodile politiko nevmešavanja in z njo pomagale Francu do zmage, se trudijo tudi danes, da bi si ohranil oblast in zavirajo s tem razvoj svetovne demokracije.

Me, demokratične žene Trsta, se obračamo na edino pravo predstavnico Španije — REPUBLIKANSKO VLADO — z izrazi zvestobe, ter ji zatrjujemo pomoč v borbi proti falangističnemu gospostvu za osvoboditev španskega ljudstva.

Prepričane smo, da bomo na ta način pomagale razvoju demokracije in utrditvi miru v svetu.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

ITALIJANSKE ČETE ne bodo vkorakale v Gorico

Gorica, 14. (ATI) — V zvezi z trditvami, ki so jih nedavno objavili nekateri goriški in italijanski dnevniki, da bodo italijanske čete v kratkem vkorakale v Gorico, smo izvedeli iz verodostojnega vira, da je ta vest brez vsakršne podlage.

Glavno zavezniško poveljstvo severnega Sredozemlja je izročilo jugoslovanski vojaški misiji pri tem poveljstvu pismo, v katerem izrecno izjavlja, da so tozadevne vesti izmišljene in da italijanske čete niso bile v nobenem primeru pooblaščene prekoračiti zapadne demarkacijske črte cone A.

*

Kakor manever z mešano jugoslovansko-italijansko razmejitveno komisijo in zavezniško komisijo (Supervisory Commission), tako se je manever obmejnih italijanskih šovinistov (t. j. italijanskih fašistov, ki so fašizem zamenjali s šovinizmom) končal dokaj klavrno.

Resnični patrioti, ki so v svojem idealizmu vsega spoštovanja vredne osebe, bi se — spričo katastrofe, ki je vanjo fašizem porinil Italijo — zgrozili nad posledicami nacionalističnega materializma in s svoje strani ter po svojih močeh prispevali k sistematičnemu razkrinkavanju nacionalistične kuge in k utemeljevanju edinega pozitivnega jedra, ki more in mora nacionalno idejo voditi k politiki bratskega zbližanja in sodelovanja. Toda ne; vse, česar se dotakne, jo, se pri takih ljudeh sprevrže v strup in sovraštvo.

In ker so polni strupa in sovraštva, so njihove besede žalitve, kvete in laži. Rekli so: s 15. julijem bodo italijanske čete vkorakale v Gorico. Kakor vedno, so lagali tudi to pot. Prav dobro so vedeli, da je to laž; a napisali so jo vseeno.

Njihov položaj mora biti vražje rahitičen, da ga morajo zdraviti s podobnimi sredstvi. Ves njihov alarmizem je do pičice podoben histeriji ženske, ki se čuti tem bolj ogrožena, čim manj se moški zanjo zanimajo. Podobni histeriki so «Messaggero Veneto», «Il Lunedì», «La Voce libera» in drugi, ki so primorani zatekati se k takim sredstvom, ker jim je zmanjkalo tal pod nogami.

Škandal v uradu za javna dela vedno bolj razburja javno mnenje

Odločna zahteva tržaškega ljudstva, da se afera razjasni

Škandal v uradu za javna dela še vedno ni pojasnjen in še vedno se širijo po mestu razne domneve in nepotrjene govorice o zaplembi razkošnih stanovanj, o aretaciji neke visoke osebnosti, o avtomobilih, čolnih itd. Po zadnjih vesteh so se baje prijeti uradniki in višji funkcionarji pečali tudi s tihotapstvom cigaret in mamil. Eden glavnih vodij vseh teh špekulacij naj bi bil «ing.» Ricci, ki pa dejansko ni inženir, temveč le tolmač in vodič («cicerone»).

Zanimivo je, da je obveščevalni urad Sredozemskega operativnega področja izdal naslednje poročilo:

«Kljub kontroli, ki sa jo vojaške oblasti izvršile v Livornu, Trstu in Rimu, ni bilo mogoče nič izvedeti o aretaciji g. Bowmana, zato imamo o tem resne dvome.» Neki list pa je javil, da je polk. Bowman v Parizu.

Čemu je sploh ta obveščevalni urad izdal tako dvoumno poročilo? Ali jih je morda tako sram zaradi tega dogodka, da bi ga hoteli skrčiti na minimum, kar res ni lepo spričevalo za ZVU. Ni dovolj, da je ZVU dalo zapreti nekaj ljudi: niti da zamenja osebje in vodstvo urada. Opeharjeno meščanstvo zahteva, da se preiskava izvede do dna in temeljito razčisti ter dožene krivda ne glede na položaj, ki ga je kdo imel.

Vse to je posledica razvratnega življenja raznih funkcionarjev ZVU, je posledica korupcije, ki se vedno bolj širi. Ne vemo, v kolikor spada to v že priučene navade raznih gospodov, toda pri nas se temu ne bomo nikoli priučili in bomo vedno zahtevali najostrejšo kazen za one, ki se bogate na račun ljudske imovine, medtem ko na tisoče brezposelnih strada.

Na uradu za javna dela je vladalo te dni precejšnje mrtvilo. V podjetniških krogih se celo boje, da bo urad za javna dela ustavil izplačila za dela, ki so v teku, kar bi povzročilo povečanje brezposelnosti.

Po nekaterih vesteh sedaj oblasti razčlenjujejo, če je med vsotami, ki so bile določene na dražbi in izplačane za dela, kaka razlika.

Pri vsej tej aferi so imele važno vlogo razne tajnice, ki živele zelo razkošno, imele krasna stanovanja, obleke in celo avtomobile. Poleg svojih tajniških poslov so tudi ljubimkale s svojimi šefi.

Med civilnimi aretranci sta baje imela glavno vlogo Ricci in Ana Uebner, ki je bila tudi lastnica dveh hotelov v Opatiji.

KONFERENCA - NI EVROPSKA KONFENCA

Turčija in Grčija se bojita zameriti se SZ - Obzorje je precej temno - Ustanovitev izvršnega odbora in štirih tehničnih odborov

Pariz, 13. — Pariška konferenca se nadaljuje. «Tassov» dopisnik podčrtava nizko število sodelujočih, radi česar se ta sestanek ne more tolmačiti kot evropska konferenca in da konferenca nima pravice govoriti v imenu Evrope, zaradi česar je njen polom neizogiben in to zasluženo.

Včeraj popoldne se je vršila druga plenarna seja. Beviin je dal besedo predsedniku delovnega odbora Hervé Alphandu. Ta je podal poročilo s sledečimi predlogi: 1. Imenovanje glavnega tajnika v osebi Bouchinet Serrolla; 2. Organizacijsk. načrt združen z načrtom pravilnika. Alphand je dodal, da so bile sprejete nekatere spremembe, francosko-angleškega načrta. Tako odbor za sodelovanje po predlogu turškega in francoskega odposlanstva ne bo sestavljen samo iz omejenega števila članov, temveč iz predstavnikov vseh dežel. Odbor za sodelovanje bo imel na razpolago izvršni odbor, ki bo sestavljen iz članov le nekaterih držav. Ta odbor bo imel nalogo organizirati dnevno delo organizacije. Holandija, Švedska, Norveška in nekatere druge države so predlagale, da ako se pokaže potreba, sme odbor za sodelovanje razširiti svoj delokrog.

Na predlog Švedov je bilo sklenjeno, da mora organizacija pariške konference biti v stalni zvezi z OZN, z njenimi posebnimi ustanovami in z obstoječimi medvladnimi gospodarskimi organizmi. Na predlog Nizozemske je bil ustanovljen odbor z nalogo, da sestavi poročilo glede razpoložljivih sredstev in potreb Evrope za dobo štirih let. Tekom razgovorov so delegati še sklenili, da organizacija konference brez pristanka zainteresiranih držav ne sme povzročati sprememb trgovinskih dogovorov, ki so jih posamezne države že sklenile.

Iz Pariza poročajo, da so angleški krogi mnenja, da Grčija in Turčija predstavljata Balkan in bi morale biti zastopane v izvršnemu odboru. Sedaj pa sta ti dve državi umaknili svojo kandidaturo. Diplomatski opazovalci vidijo v tem umiku Turčije in Grčije korak, storjen v namenu sprave s Sovjetsko zvezo, ker bi njuna prisotnost v izvršnem odboru Sovjetska zveza morda slabo tolmačila.

Visok uradnik pri poljski vladi je ob priliki tiskovne konference tujim novinarjem v Varšavi izjavil, da se je poljska vlada začudila, ko je bilo proglašeno, da bo tvorilo vprašanje nemške obnove eno glavnih točk Marshallovega načrta. Poljska vlada se je tudi začudila radi dejstva, da se vrši pariška konferenca brez onih držav, ki so bile vsled vojne najbolj opustošene, in da si je pariška konferenca dala nalogo odločati o evropski obnovi. Poljska vlada je ne samo zaskrbljena radi vprašanja obnove Poljske, ampak smatra konferenco kot ustanovo bistveno političnega značaja.

Namen organizatorjev konference, da bi osredotočili vse funkcije odbora za pomoč v rokah manjše skupine držav, je propadel. Da zabriše ta vtis, je predlagal Alphand nov odbor z imenom izvršni odbor. Znova je nastopilo vprašanje števila članov v tem odboru in ako točno preudarimo, sporazum, ni bil sklenjen. «Tassov» dopisnik pravi nadalje, da so bile sicer od strani organizatorjev podvzete mere, da bodo na konferenci govorili samo o gospodarskih vprašanjih, toda v delovnem odboru je bilo nemogoče izogniti se razpravljanju o političnih vprašanjih. Radi tega je bil Alphand prisiljen izjaviti, da niso razpravljali o nobenem političnem vprašanju, čeprav so bila politična vprašanja večkrat predložena. Pariški dnevnik «Parisien Libéré» piše, da je obzorje pariške konference precej temno. Povsod se kaže nezaupanje. Predstavniki Švedske, Danske in Švice zahtevajo vedno pojasnila.

Po vesteh z Dunaja je kancler Figl na zborovanju Ljudske stranke izjavil, da se motijo oni, ki mislijo, da ima Avstrija s tem, ako prisostvuje pariški konferenci, že namen orientirati se proti Zapadu.

Tekom današnje popoldanske seje je delovni odbor konference določil seznam posameznih držav, ki so v smislu organizacijskega statuta zastopane v predvidenih odborih. Tako je zastopana v ekskutivnem odboru: Francija, Anglija, Italija, Norveška in Holandska v tehničnih odborih pa: 1. poljedelstvo in prehrana: Danska, Francija, Grčija, Irska, Islandija, Italija, Holandska in Anglija. 2. Železo: Francija, Luksemburška, Norveška, Anglija in Turčija. 3. Prevozi: Belgija, Francija, Norveška, Portugalska, Anglija, Švica in Turčija. 4. Električna sila: Belgija, Danska, Francija, Grčija, Italija, Anglija, Švedska in Švica.

Stavka rudarjev na Siciliji

Rudarji zahtevajo nacionalizacijo rudnikov

Glavni odbor zveze rudarjev na Siciliji je proglasil splošno stavko, da bi s tem prisilil vlado, da nacionalizira rudnike in rafinerije žvepla.

Enver Hodža v Moskvi

Tirana, 14. (ATA) — Predsednik albanske vlade in minister za zunanje zadeve Enver Hodža je odšel v Moskvo na prijateljski obisk. Predsednika spremljata podpredsednik vlade Koči Džodec in sovjetski poslanik.

SZ ne bo priznala avstro-ameriškega sporazuma

Visoki sovjetski komisar v Avstriji general Kurasov je izročil kancelarju Figlu noto, v kateri opozarja avstrijsko vlado na sklepe avstroameriškega sporazuma z dne 25. junija, kateri so v protislovju z moskovsko izjavo iz leta 1943. in pravi, da ne bo priznal zakonitosti avstroameriškega sporazuma, ki je v protislovju z Moskvo ter se nanj ne bo ozral.

Vprašanje prometnih zvez Trsta z zaledjem

Danes gotovo ne najdeš Tržačana, ki bi ne bil po 25 letih italijanske vladavine v Trstu prepričan, da je rešitev tržaškega gospodarstva samo v povezanosti z njegovim naravnim zaledjem. Ta zgodovinska izkušnja samo dopolnjuje pouk geografije. Z umetnimi političnimi mejami ali s carinsko politiko, še manj pa s čustvenim sklicevanjem na patriotizem te ali druge države še ne da tržaška luka niti za ped premakniti s sedanjega mesta. Trst je in ostane v Tržaškem zalivu, kamor teži predvsem Slovenija s severnimi predeli Jugoslavije. Avstrija, Češkoslovaška in del Madžarske.

To je resničnost. Zato nas veseli ugotovitev tržaškega gospodarskega lista «Il Mare», «da se mora gospodarska obnova Trsta in njegovega prometa začeti iz temelja in predvsem postaviti na resničen položaj Trsta. «S to ugotovitvijo zaključuje člankar svoj sestavek o prometnem vprašanju STO-ja in posebnih tarifah na progah z državami v zaledju.

Ta stvarnost zahteva, da se Trst z dobrimi prometnimi zvezami čim tesnejše poveže s zaledjem; zato so potrebne dobre železniške in cestne zveze. Prevozne tarife morajo biti konkurenčne, to se pravi, morajo biti vsaj tako nizke, kakor so na progah, ki vodijo v pristanišča, ki konkurirajo Trstu, bodisi na severu, bodisi na jugu.

Stari tekmeci Trsta se že oglašajo. Češkoslovaška se posebno zanima za Sčečin in Gdinjo. Poleg takoj izvedljivih načrtov, kakor sta priznanje svobodnih con in znižanje tarif — Gdinja dovoljuje za češkoslovaško blago 6% znižanje pristaniških taks — obstoji dalekosežnejši kakor je n. pr. zgradnja kanala Donava-Odra-Laba, ki bo povezal nove predele Češkoslovaške s Hamburgom in Sčečinom, pa tudi z lukami na Crnem morju.

Med jadranskimi tekmeci je Reka v polnem razmahu. Reka ima neposredno tarife na progah s Češkoslovaško, Madžarsko in Avstrijo. Promet z Reko pospešuje tudi določba, da se tudi pomorske prevozniine lahko plačujejo v domači valuti.

V tekmi s severnimi in jadranskimi pristanišči se je tržaška luka naslanjala na «jadranske tarife», ki jih je vpeljala avstro-ogrska vlada, medtem ko jih je Italija kratkomalo vsilila državam naslednicam. Italija je skušala vplivati na prometno politiko v tržaškem zaledju tudi z nakupom delnic «Južne železnice», ki so po prvi vojni dobile novo ime «Donava-Sava-Jadran» (Dosag).

Za obnovo in poživitev železniškega prometa v tržaškem zaledju bi bilo po mnenju lista «Il Mare» potrebno obnoviti v bistvu ves sistem jadranskih tarif in ga prilagoditi novim razmeram. Vpeljejo naj se znižane direktne tarife; nikakor ni nujno, da se morajo imenovati prav jadranske. Glavno je, da bo novi tarifni sistem izključno v interesu Trsta.

O prvem poskusu, ki je bil storjen za vzpostavo jadranskih tarif, t. j o dunajski konferenci, smo že kritično poročali. Vsekakor je bilo čudno, da je dala pobudo za konferenco Avstrija, država, ki še ni sklenila mirovne pogodbe in ki kot takšna še nima rednih diplomatskih stikov z zunanjim svetom. Pravniki si še belijo glavo, ali Avstrija mednarodno-pravno sploh obstoji!

Konferenca je bila sklicana prav na Dunaju v trenutku, ko so se avstrijski državniki in avstrijski tisk z ostrimi napadi zaletali proti Jugoslaviji zaradi njenih upravičenih zahtev po priključitvi Slovenske Koroške. Bilo je še mnogo drugih znakov, ki so jasno govorili, da je Avstrija postala orodje zunanje politike tujih držav in da je v tej svoji poti prešla meje svoje resnične moči in diplomatskega takta.

V takšnih okoliščinah je moral prvi poskus za obnovo jadranskih tarif propasti. Brez udeležbe predstavnikov jugoslovanskih in madžarskih železnic je nemogoč sporazum o posebnih tarifah med tržaško luko in njenim zaledjem.

Vprašanje vzpostavitve posebnih prometnih tarif, ki bi privlačeva le promet iz zaledja v Trst, je vsekakor nujno. Toda vprašanje je dokaj komplicirano in — kar ga še bolj obtežuje — zvezano z gospodarskimi koristmi držav v zaledju. Znižanje tarif, posebno na progah, katerih vzdrževanje je zaradi težkega terena združeno z visokimi režijskimi stroški, pomeni finančno žrtev za prizadete države. Tržaški statut sicer vsebuje določbo (čl. 16), ki preporoduje podpisnicam, da bi s posebnimi tarifami odvajale promet iz tržaškega zaledja v svoje luke — za južne jugoslovanske luke to določilo sploh ne velja — toda prav zgodovina tarifnega boja, ki se je odigraval v tržaškem zaledju med severnimi pristanišči in Trstom v času 25-letne italijanske zasedbe, dokazuje, da vsi sporazumi o tarifah ostanejo na papirju, ako niso bili sklenjeni v ustrezajočem političnem ozračju. Predvsem je potrebna blaga volja na obeh straneh.

Meja v Brdih

II.

USODNA CESTA POD MEDANO

Italija naj bi dobila prosto pot od reke Idrije, pod Rutarji, pod Plešivem, Sv. Marko, Moša, Gorica. Vprašanje je eno: Kdaj uporabljajo to cesto prebivalci iz Potrušnega (Trusio), od Rutarjev (Rutars), z Jenkovega (Venco), z Doleanj, torej prebivalci od Idrije? Kdo je videl enega, vsaj enega iz teh krajev, ki bi hodil ali vozil po tej poti v Gorico? Kdaj so sploh ti prebivalci iskali ali zahtevali to zvezo z Gorico? Nikdar! Nikoli! Nismo še srečali na tej cesti človeka od Idrije, ki bi tod hodil v mesto. Iz idrijskega območja v Gorico gre ves osebni in vozovni promet v drugi smeri: čez Brčan in Krmin, po malo daljši poti, zato pa po lepši in asfaltirani, po isti je vpeljan tudi avtopromet Cedad - Gorica. Poleg vsega je od Krmina še železniška zveza s tolikimi vlaki. Že od davnaj hodijo prebivalci od Idrije to pot in jim niti v glavo ne pade, da bi šli mimo Brd po klancih.

Ta cesta mora iz vseh gospodarsko-prometnih vidikov preiti v sklop jugoslovanskega teritorija, ker edino ta pot veže Medano na njenem južnem koncu s sosednimi vasmi in Prevaljem, brez nje je pretrgana zveza z Vipolžami, Kozano, Cerovem itd., brez te zveze nastaja gospodarsko-prometni nesmisel, saj bi spodnji južni del Medane obvisel v zraku, «kakor če bi lestev zmanjkalo».

Zveza iz idrijskega območja v Gorico gre lahko v isti smeri, vendar naj se pod Rutarji in pod Plešivom v Magebru pri potoku Fedrih na meji treh kat. občin Modana - Brbana (Fojana) - Brčan (Brazzano) oddeli tako, da se obrne naravnost na krminsko cesto v Novalih, gre po njej do vodovoda «pri Klanpučuu», nato po stari poti ob prevaljski kotlini mimo Rusca (Russis), mimo Sv. Marka in Moše. S to rešitvijo sta po eni strani rešena integralna dela Medane: Plešivo in Cegio, po drugi strani pridobi Italija obmejno cesto še tostran Krminske gore in tostran Furlanske nižine, kar je zanjo tudi velika pridobitev.

PRAVIČNA MEJA

Z medanskega hriba zremo proti jugu na Krminsko goro, prelaz Subida, gričevje nad Ruscem do Blankiža ter ugotavljamo «Beblerjevo črto» kot naravno, čisto narodnostno, čisto jezikovno edino pravično mejo. Pod Medano na Prevalju in v Krminski gori se zaključujejo Brda kot nedeljiva celota in gospodarska enota, se končuje slovenska posest, prenehaje sorodstvene družinske vezi, kr narodopisno, krajepisno, biološko dajejo svojstveni slovenski značaj, po običajih in po šegah ter po vsem bistvu svojega lastnega življenja. Vse te posebnosti prenehajo, čim prestopimo preko Subide v Krmin. Dajmo Medani, kar je stoletja njenega, dajmo njena polja in ceste, njene katastralne občinske meje. Vsaka druga rešitev bije v obraz naravi, pravici, pameti in razumu.

VIPOLŽE

S prevaljske ravnine se nam razodenejo vsa goriška Brda, ki nas kar pritisnejo, da pohitimo mimo Sv. Marka k njih vznožju. So že tu Vipolže, ki tako lepo ležijo na južnih mehkih obronkih, da nam srca zaigrajo ob prvem prijaznem pozdravu pri vhodu v Brda. Ali v ta naš veseli zanos se pomeša trpko čustvo in nam kane v duše grenka kaplja.

Po členu 3 mirovne pogodbe, kakor pod Medano tako tudi pod Vipolžami, dajajo neznatne kote smer francoski črti, neglede na zemljepisni položaj in teren ter brez najmanjšega ozira na krajevne potrebe in gospodarsko-prometne prilike. Od kote 172, ki je na Lipi pri medanskem pokopališču, naj se meja kratkomalo potegne do kote 57, ki je na vipolžkem mostu. Vzeti to dobesedno, se pravi ustvarjati gorostasen nesmisel, ker postavlja vse na glavo: hiše, posestva in cesto med njimi, ki edina veže Vipolže z Medano in Dobrovim, vse skupaj zmrcvari ter zveriži v nestvor. Ta cesta vsa naj gre okrog Gradiča, naj gre okrog Paluda, mora biti prosta in mora preiti v jugoslovanski teritorij.

Med koto 57 in koto 122 pod Dolgim bregom, to je že v Spodnjem in Gornjem Cerovem naj teče meja južno od ceste Vipolže v Klancu? Tudi tu, če se držimo «ad litteram», obr

TRŽAŠKI DNEVNIK

Pozdrav španskim borcem

Zveza primorskih partizanov v Trstu je poslala ob 11. obletnici fašističnega napada na špansko republiko pozdravno pismo španski vladi v Parizu, v katerem pravi:

18. julija bo 11 let, odkar so začele reakcionarne fašistične španske sile s podporo italijanskega fašizma in nemškega nacizma svoj napad na demokratično špansko republiko. 32 mesecev se je ves španski narod v junaški borbi upiral in se uspešno boril proti številnejšim in najmodernejše opremljenim fašističnim silam, ki jih je odprto ali naskrivaj podpirala reakcija vsega sveta.

Tekom te svoje borbe pa je španska ljudska fronta našla še dovolj časa, da je v praksi izvedla velike demokratske reforme, ki so seveda takoj izginile, brž ko je dobil Franco oblast v svoje roke.

Z zmago Francovih Afrikancev nad demokratičnimi silami v marcu leta 1939. pa borba nikakor ni bila končana. Španski demokratje so se umaknili v gore, od koder so nadaljevali borbo proti reakcionarnim Francovim silam, in ta borba traja še danes. Tudi po mestih se nadaljuje njihovo revolucionarno gibanje. Nešteti borci, ki vsak dan žrtvujejo svoje življenje za svobodo in napredek svojega naroda, nam pričajo, koliko kryi zahteva ta borba.

Tržaški partizani se v duhu pridružujejo bratskim španskim borcem in izražajo njihovi vladi, ki je še vedno v pregnanstvu, svoje prepričanje, da se bo končala borba proti Francovi tiraniji z gotovim in popolnim uspehom. S pomočjo demokratičnih sil vsega sveta bo strta Francova strahovlada enkrat za vselej in španski narod si bo tedaj končno zopet priboril svobočine, ki mu jih je ta strahovlada uničila.

Solidarnost Trsta s španskim ljudstvom

Ta teden je posvečen solidarnosti Tržačanov s špansko republiko. Danes in v naslednjih dneh bo ZPP organizirala več sestankov, na katerih bodo predavatelji prikazali junaško borbo španskega naroda proti Francovemu fašizmu. Taki sestanki se bodo vršili v naslednjih krajih:

Danes 15. t. m. v Barkovljah ob 21. uri predava tov. Pierri Enea; v Škamperle ob 21. uri tov. Tonel; pri Sv. Soboti ob 21. uri tov. Pečarič, pri Sv. Križu ob 21.30 tov. Joco; v Sempolaju ob 21.30 tov. Pahor; v Malem Repnu ob 21.30 tov. Gruck, v Kraljiču ob 21. uri tov. Pogassi.

Jutri 16. t. m. ob 21. uri tov. Franza v ulici Commerciale 128; ob 21.30 bodo govorili na Opčinah tov. Gruck; na Proseku tov. Malalan; v Dolini tov. Joco, v Domju tov. Andrešček in tov. Nada; v Boljuncu tov. Nadja in ob 21. uri v krožku «Zvezda» tov. Mira.

V četrtek, 17 t. m. ob 20. uri Dom pristaniških delavcev IV. nad. tov. Svara; ob 21. uri v krožku Ravbar tov. Spadaro, v krožku Maganja tov. Gallimberti, na Skoljetu tov. Nedoh, v krožku Perossa tov. Bortolutti, v krožku Pisoni tov. Pečarič, v Padričah tov. Andolšek, v Bazovici tov. Bernetič, v Škednju tov. Furlan, na Kolonkovcu tov. Kenda, v Miljah tov. Pogassi, v krožku Tomažič tov. Jurišević in v Giardinettu (Sv. Jakob) tov. Petronio.

V petek 18. t. m. bo na Garibaldijevem trgu veliko ljudsko zborovanje, na katerem bo govoril tov. Vidali, ki se je boril v Španiji. Za te proslave so bila poslana povabila tudi drugim strankam, da bi tudi one izrazile svojo solidarnost z junaškim španskim narodom. Doslej so se temu povabilu odzvale KPJK, SIAU, ASIZZ, KM, Republikansko gibanje za neodvisnost in Zveza političnih preganjancev.

Podražitev kruha
namesto splošnega znižanja cen

ZVU je z uradnim odlokom predpisala nove cene kruhu in moki. Odlok je stopil v veljavo z včerajšnjim dnem. Moka in kruh sta se podražila. Cena moki je poskočila od lir 20 na lir 29 za kg, a kruhu od lir 33 na 38 lir za kg.

Cene se vrtoglavo spreminjajo, a ne tako kot si želi delovno ljudstvo že toliko časa. Demokratično ljudstvo stalno predlaga začasni zaupnj upravi na našem ozemlju po svojih predstavnikih v OOSS, da bi se izvedla temeljita reorganizacija v vprašanju prehrane in splošne politike cen, ki, kar se nesolidnosti tiče, nima primera v Evropi.

Predstavniki vseh demokratičnih organizacij, in ne samo sindikalnih, vztrajno in dosledno zagovarjajo upravičeno težnjo prebivalstva, da bi ukrenila javna uprava vse, kar je nujno potrebno za znižanje in ustalitev cen. Vsak trud pa je doslej še vedno ostal brezuspešen. Dosedanja tendenca, da se ščitijo koristi trgovcev, predvsem pa grosistov, se ni spremenila. Izkoriščevalci delovnega ljudstva uživajo popolno zaupanje in razumevanje in izvajajo politiko, katere namen je z obubožanjem in revščino streti odporno silo demokratičnega prebivalstva.

S prakso stalnega naraščanja cen se vedno sproti uničujejo vsi uspehi novih mezdnih sporazumov in sporazumov o draginjskih dokladah. Tako ravnanje nikakor ni v interesu normalizacije gospodarskih razmer pri nas. Vedno bolj narašča nezadovoljstvo vseh prizadetih, ki ne marajo in ne morejo trpeti samovolje izkoriščevalcev, ki jo načrtno podpirajo dolarske imperialistične sile.

Istočasno pa pomeni vse to pilitiko izigravanja, ker komaj doseže delovno ljudstvo povoljnejše plačilne pogoje, že mu nenasitni pridobitni krogi odvzamejo vsa izboljšanja in navadno še več. Pri vsem tem pa moramo ugotoviti še to, da se najširši sloji stalno izčrpujejo, saj slede mezdna izboljšanja vedno šele tedaj, ko se je vsakdanje življenje že izdatno podražilo.

Zaradi protiljudske politike raznih mogotcev se morajo najširši sloji demokratičnega prebivalstva še tesneje strniti v enotno borbeno fronto proti vsem poizkusom izrabljanja s te strani. Taka demokratična fronta bo lahko izvedla v vseh uradih, vključno prehranjevalnih, izboljšanje, ki je nujno potrebno.

Trst mora vezati razne narode
Govor tov. Pogassi-ja v kinu «Ideal»

V nedeljo ob 10. uri je tov. odvetnik Pogassi govoril v kinu «Ideal» pri Sv. Jakobu o perečih političnih in gospodarskih vprašanjih STO-ja.

Uvodoma je govoril o pogajanjih in kompromisih, ki so privedli do ustanovitve STO-ja, in o njegovem statutu. V govoru je tudi omenil nakane in spletke imperialistov, ki bi radi z ZDA na čelu, gospodarsko in politično podjarmili Evropo in s tem tudi Trst. Pod krinko tako zvanega Marshallovega načrta, bi radi razpečavali svojo nadproizvodnjo in se hkrati vmešavali v notranje zadeve posameznih držav.

Nato je tov. Pogassi govoril o doslej neuspelih pogajanjih s strankami bivšega CLN-a ter o manevrih, da bi izločili napredne sile iz začasne vlade. Tega pa demokratično ljudstvo ne bo dopustilo, saj bo začasna vlada tudi sklepala o postopku bodočih volitev.

Tov. Pogassi je v zaključku svojega govora dejal, da hoče vse tržaško ljudstvo prispevati k obnovi svojega mesta, aktivno sodelovati v upravi in pri pripravljanju volivnega zakona za konstituanto. Trst mora postati stičišče med raznimi ljudstvi, ne pa žarišče sporov in nemirov.

MLADINA KUPUJ SVOJ LIST «GLAS MLADIH»!

Delavci zahtevajo kontrolo nad cenami

V soboto so imeli delavci v ladjedelnicah Sv. Roka sindikalno zborovanje, na katerem sta govorila tov. Muslin za ES in Novelli za DZ. Oba govornika sta poudarila, da je novi mezdni sporazum začasen, ker bo odvisen od cen življenjskih potrebščin. Zato je dolžnost oblasti, da takoj uvedejo kontrolo nad cenami. V tem smislu je tudi OOSS že podvzel potrebne korake pri ZVU.

Tov. Muslin je objasnil delavcem ves potek pogajanj za novi mezdni sporazum. Orisal je stališče delodajalcev, ki so na vse načine zavirali potek pogajanj. Na vse načine so skušali čim manj ugoditi zahtevam delavskih sindikalnih predstavnikov. Vsa pogajanja so skušali delodajalci spremeniti v politično vprašanje. Na koncu svojega govora je tovariš govornik pozval delavstvo, naj bo složno in enotno v borbi za delavske pravice in za dobrobit tržaškega ozemlja.

Mladina pripravila svojo konferenco
Program mladinske komisije ES za delovno mladino v mestu in podeželju

Mladinska komisija pri ES je napovedala mladinsko konferenco, ki se bo vršila v prvi polovici prihodnjega meseca. Te konference se bodo udeležili odposlanci delovne mladine iz mesta in podeželja, ki jih bodo izvolili na posameznih strokovnih zborovanjih. Komisija je izdelala na podlagi programa iz novembra lanskega leta celo vrsto točk, ki bodo služile kot podlaga za razpravljanje na tem zborovanju. Končni sklepi bodo sprejeti šele na konferenci potem, ko jih bodo vsestransko in temeljito preučili in upoštevali vse koristi in želje tržaške delavske mladine.

Med glavnimi točkami je načrt za demokratično življenje na STO-ju, razpravljanje o etniškem položaju, borba proti ostankom fašizma, volilna pravica z 18 leti, kontrola razdelitve živil in drugih potrebščin, kontrola cen in temeljita borba proti črni borzi.

Glede strokovnih šol bodo na konferenci zahtevali, da bodo plačane tudi učne ure, da bo pouk obvezen in da se ga udeležijo vsi mladinci. Potrebni so novi tečaji, razdelitev učencev po razredih in skrbna izbira učne snovi. Potreben je tudi nov delovni sporazum, pri katerem naj velja pravilo, da se plača za enako delo enako plačilo.

Delavcem pri obrti, trgovini, kakor tudi vajencem in učencem je treba pomagati, da jih ne bodo več delodajalci in gospodarji izkoriščali in da bodo uživali iste pravice kot ostali delavci. Kmečki mladini je treba preskrbeti strokovne šole iz vseh panog kmetijstva in jim pomagati pri udejstvovanju na kulturnem, športnem in zabavnem področju.

Tudi za žensko mladino bo treba poskrbeti in zahtevati iste pravice, kot veljajo za moške. Dekleta morajo imeti možnost dostopa v vse vrste dela razen takega, ki bi bilo škodljivo njihovemu zdravju. Da bo razvoj delovne sile čimbolj učinkovit, je potrebno napraviti posebne dogovore za posamezne stroke, v katerih mora biti določeno, koliko vajencev sme imeti posamezna tovarna ali podjetje. Da bi ne trpelo zdravje mladine, je treba poskrbeti, da so delavnice zračne in čiste. Mladina mora dobiti svojemu delu primerno hrano in skrbno zdravniško nego.

V časopisju bo objavljeno, kdaj in kje se bodo vršila zborovanja posameznih strok.

Zgraditev ceste Nemški Rut - Koritnica

Okrajno podjetje «Zidgrad» za Tolminsko je pred nekaj dnevi končalo graditi novo avtomobilsko cesto Nemški Rut-Koritnica.

Med gradnjo je naletelo na široko plast kamenja «lehnjaka», ki ga cenijo na več tisoč kub. metrov. Zaradi njegove lahke teže in velike nosilnosti bodo ta koristni kamen uporabljali za gradnjo obokov.

VESTI S PODEŽELJA

Tudi v Boljuncu mečejo
ljudske organizacije na cesto

Za Gorico, Devinom, Nabrežino itd. smo prišli tudi v Boljuncu na vrsto. ZVU in stanovanjski urad sta se kar na lepem spomnila, da je tu več družin brez stanovanja in da njihovega vprašanja ni mogoče rešiti drugače kakor s tem, da vržejo ljudske organizacije, ki imajo svoj sedež v neki občinski hiši, iz poslopja. Zato so jim poslali ukaz, da se morajo takoj izseliti.

Ne glede na to, da je hiša občinska in torej last vseh boljunških davkoplačevalcev, kateri bi morali edini imeti pravico, da razpolagajo s svojo imovino, pa ne verjamemo, da bi bil to edini, ali najboljši način za rešitev tega vprašanja. Vprašamo samo, kako pa dobijo stanovanje oni tisoči beguncev, ki mesec za mesecem prihajajo v Trst in pomnožujejo število špekulantov in črnoborzijancev. Zakaj ne bi pogledali malo sezname na anagrafskem uradu in počistili mesto teh nezaželenih gostov?

Potem pa, zakaj so vojašnice po predmestjih in bližnji okolici skoraj prazne in ima vojaštvo zasedenih celo vrsto vil, hotelov in zasebnih stanovanj?

Naše organizacije, ki so izvoljene od ljudstva pa naj gredo na cesto!

HRPELJE-KOZINA

Odhod mladincev v Šamac-Sarajevo. 6. t. m. je odpotovalo iz našega okraja v Šamac-Sarajevo 31 mladincev in mladink, ki tvorijo 5. četo V. Primorske brigade «Milivojke Strukelj».

Pet dni pred odhodom so se ti mladi brigadirji zbrali na Mostišču pri Ržanu, ter se udeležili prostovoljnega dela za zravnavanje zemljišča, na katerem bodo zgradili novo zadružno stavbo. Pri tem so opravili 580 ur prostovoljnega dela ter skopali in izvozili 313 kub. m materiala.

Prva čevljarska zadruga v sežanskem okraju

Nedavno tega so v Vremskem Britofu ustanovili čevljarsko proizvajalno zadrugo, ki šteje 15 članov. Postavili so si že svojo delavnico in razpolagajo s precejšnjo količino orodja. V sami zadrugi dela doslej 6 članov. Ostali pa delajo še doma po okoliških vaseh, in sicer v Skofljah, Zavrhku, Mišličah, Barki, Vatovljah, Famljah, Goričah in Dol. Vremah.

To je prva zadruga te vrste v našem okraju. V začetku bo sicer imela težkoče, gotovo pa je, da ima vse pogoje za uspešen razvoj.

DEKANI

Delavnost prosvetnega društva. Prosvetno društvo «Jadran» je bilo ustanovljeno takoj po prvi svetovni vojni. Leta 1926 je bilo razpuščeno, sedež pa so razdelali fašisti.

Po 20 letnem molku so ob osvoboditvi takoj pričeli misliti na obnovitev društva. Danes je zopet eno izmed najbolj delavnih v okraju. Najprej so obnovili knjižnico, ki šteje približno 400 knjig, nato pa igralsko skupino, ki je imela 25. novembra 1945. prvo predstavo. Januarja 1946. so ustanovili mladinski pevski zbor, ki ima redne tedenske vaje. Istega meseca je dramska družina nastopila z igro «Dobravo», aprila pa z igro «Svet brez sovraštva». Januarja 1947. pa je igralska skupina ponovno nastopila s Finžgarjevo dramo «Razvalina življenja» in pokazala zelo velik napredek. S to dramo je skupina nastopila tudi v Trstu v tekmovanju za festival v Pragi in dosegla lep uspeh.

Pretekli mesec je društvo napravilo nov oder. Delavnost društva, ki šteje nad 160 članov, se širi tudi na druga polja. Tako so zadnje čase ustanovili športni odsek.

Vodstvu društva, posebno predsedniku Kupini Erminiju, pa je treba dati za požrtvovalno delo vso pohvalo.

Bivši politični preganjanci so zborovali v Doberdobu

Preteklo nedeljo so imeli bivši politični preganjanci iz Doberdoba svoje zborovanje, katerega se je udeležilo okrog sto tovarišev. Na zborovanju je govoril odposlanec iz Tržiča, ki je poročal o stikih, ki so jih Tržičani navezali s podobno vse državno organizacijo. Predvsem je podrobno orisal glavne točke organizacijskega pravilnika in namen, zaradi katerega je bila to društvo organizirano. Poudaril je, da bodo delali na tem, da bi se rešilo težavno vprašanje antifašističnih vdov, invalidov in brezposelnih.

Govornik je nato pojasnil, kakšno je bilo dosedanje delovanje delovanje tržiške podružnice in je povabil nauzoče, naj se tudi oni priključijo vsedržavni organizaciji.

Junak Mario Maganja

V nedeljo zvečer so v Vicolo dell'Ospedale Militare 2 z lepo kulturno prireditvijo krstili tamkajšnji kulturni krožek na ime junaka Maria Maganja.

Številno občinstvo sta najprej nagovorila tov. Galimberti v italijanščini in tov. Gombač v slovenščini. Člani krožka so uprizorili igrico «Il ritorno del garibaldino» in več recitacij. Člani SNG Zora Jugova, Polde Dežman in Danilo Turk-Jočo pa so uprizorili prizor «Mrtveci za vasjo». Domači godalni kvartet je s primernimi komadi izpopolnil program.

Mario Maganja je bil svetel lik borca za osvoboditev izpod fašističnega jarma. Rodil se je leta 1908 v Sv. Križu, pozneje pa je živel v Trstu. Bil je močna osebnost kremenitega značaja, pri vseh znancih priljubljen poštenjak. Ob začetku osvobodilne borbe se je tudi on pridružil borcem, dokler ga skupaj z ženo niso zaprli v vilo Bellosguardo, kjer so ga surovo mučili. Po zlomu fašizma se mu je posrečilo pobegniti iz zaporov in pridružil se je partizanom. Boril se je v Istri in okolici Trsta. Napredoval je v čin kapetana in kot poveljnik jurišnega bataljona Gortanove brigade je junaško padel 11. junija 1944. v Pičanu v Istri.

Junaka Marja Maganjo se bodo hvaležno spominjali ne samo člani njegovega kulturnega krožka, ampak vsi tržaški Slovenci.

Pregloboko je pogledala v kozarec

V nedeljo zvečer se je vračala proti svojemu domu 48 letna Cargo Albina, por. De Comelli. Bila je vinjena in ko je šla po ulici D'Annunzio proti ul. Colli, kjer stanuje na št. 10, je štrbunknila na tla, da je bilo joj. Zadobila je poškodbe na več delih telesa in rano nad desno obrvjo. V bolnici Brigata Pavia so ji nudili prvo pomoč.

IZPRED SODIŠČA

"Vzorni„ policist De Salvo se skuša izmotati

Včeraj je ves dopoldan govoril vodja tihotapske družine De Salvo. Najprvo je govoril o aretaciji. Izjavil je, da so njegove prve izjave na policiji neveljavne, ker niso resnične. Te izjave so bile odraz njegovega tedanjega nervoznega razpoloženja, ker je še sedaj bolan. Sodišču je izjavil, da je spolno bolan in se zdravi z injekcijami. Zaradi tega je živčno izčrpan. Na odvetnikovo vprašanje, zakaj je imel pri sebi pogodbo med Curkom in njegovo ženo, se je De Salvo zvijal z dolgoveznimi odgovori, da je to le nekak osnutek pogodbe, ki nima pravne veljave, ker ni sodno potrjena. Ženino ime je pa napisano zaradi tega, ker je bil sam večkrat odsoten iz Trsta in zato ni mogel izpolnjevati pogodbenih obveznosti do Curka.

Ko ga je predsednik sodišča vprašal, kako to, da je dal Curku 130.000 lir za avtomobilske gume, je De Salvo odgovoril, da si je v teku 22-letne službe prihranil nekaj denarja, med vojno pa je tudi trgoval s tekstilnim blagom. Major Bayliss ga je opomnil, da so Tržačani med časom vojne pač morali njemu drago plačevati blago, da si je mogel prihraniti toliko denarja in da lahko razpolaga danes s stotisoči. Vendar je obtoženec potrdil, da je kupčeval z blagom in da si je kot član CLN-a prihranil okrog 450.000 lir. Ko ga je predsednik vprašal o trgovski pogodbi, sklenjeni z njegovimi tovariši za nakup cigaret, ki jo je obtoženec raztrgal, ko so ga aretirali, so bili odgovori zelo dolgi in nestvarni. Dejal je, da je ono pogodbo sklenil za primer, da bi kupili cigarete, če bi šli v Florenco. Ker pa ni šel tedaj v Italijo, je smatral pogodbo za brezpredmetno in jo je raztrgal. Na predsednikovo vprašanje, zakaj je imel to raztrgano pogodbo pri sebi, je pa De Salvo odgovoril, da ima navado shraniti take listine.

Popoldne je govorila obramba. Za obtožene Trisolinija, Redija in Refola so branilci predlagali, naj jih sodišče oprosti zaradi pomanjkanja dokazov. Odvetnik Garavelli je branil Interdonata in se postavil pri tem na prav šovinistično stališče. Skliceval se je na razsodbe apelacijskega sodišča v Rimu (!), ki je odločilo, da posest zaveznških vojaških cigaret ni tihotapstvo. Prav tako ni tihotapstvo posest ameriških in angleških cigaret, ki jih redno deli monopol Julijske krajine. Tihotapstvo pa je po zakonu le takrat, kadar nekdo nosi cigarete preko carinske meje in ne plača za to predpisane carine. Ker pa smo tu po njegovih besedah še v Italiji (!), niso obtoženci s tem, da so nesli cigarete v Italijo — prekoračili nobene meje, zato tudi niso prekršili carinskih predpisov. Pri tem pa je g. odvetnik pozabil, da so vsi tihotapci prevažali tudi egiptovske cigarete, ki niso ne tu, niti v Italiji v prometu.

Za njim je govoril še odvetnik Presti, ki je skušal dokazati, da Arena nima ničesar opraviti s to tihotapsko družbo. Nato je predsednik sodišča major Bayliss odgodil razpravo na današnji dan.

KRONIKA

Kap ga je zadela na cesti

V nedeljo zjutraj okrog 8. ure je šel 58-letni Drobnič Alojz iz svojega stanovanja v ul. Delle Doccie 20, da bi si kupil v bližnji pekarni kruha. Ko je prišel do angleške vojašnice, pa ga je zadela kap. Padel je po tleh in bil na mestu mrtev. Prepeljali so ga v bolniško mrtvašnico za zdravniški pregled.

Elektrika ga je ubila

V nedeljo okrog 10.30 so prepeljali v bolniško mrtvašnico truplo 37-letnega Bruna Tapulina iz ul. Orlandini 56. Tapulin je splezal na Rocolu na električni drog ob železnici, ker je verjetno hotel krasti žico. Pri tem pa se je dotaknil toka visoke napetosti, ki je povzročil takojšnjo smrt.

Obuti so se hoteli

V nedeljo so neznani tatovi odprli s ponarejenimi ključi čevljarsko delavnico v ul. Pascoli 37, ki je last Andreja Dienic. Odnesli so mu dva para čevljev in velik kos usnja. Dienic ima nad 20 tisoč lir škode. Policija še ni izsledila tatov.

Ljubitelji glasbe

Rossoni Ruggero, ki ima trgovino z radioaparati in inštrumenti v ul. Garibaldi 6, je javil policiji, da so mu prejšnje dni ob neznani uri tatovi odnesli lepo harmoniko, ki je vredna najmanj 20 tisoč lir.

KOLEDAR

Torek, 15. julija
Henrik, Vladimir
Sonce vzhaja ob 5.26, zahaja ob 20.49. Dolžina dneva 15.23.
Jutri 16. julij
Valentin, Bogdan

Spominski dnevi

1789 *Napad na Bastilijo, začetek francoske revolucije.*
1945 *je bil v Ljubljani prvi kongres Osvobodilne fronte*

Nič ne pomaga: resnico moramo pričeti iskati med lažmi.

Vremensko poročilo

z dne 14. t. m.: Toplota 19.7-28.4, srednja 26,5; vlaga 40%; veter 14 km na uro; nebo vedro; morje malo razgibano; toplota morja 24.

Preskrba

Dvig nakazil. Tekom današnjega dne naj vsi trgovci VII, VIII, X in skupine dvignejo na prehranjevalnem uradu nakazila za koruzo.

Testenine za civilne in vojaške menze. Tekom današnjega dne naj vsi lastniki menz dvignejo na prehranjevalnem uradu nakazila za testenine za prvo polovico t. m.

Delitev čokoladnega mleka v Trstu. Od 15. t. m. do 31. t. m. bodo dobili: 1.) Bolniki 3 konserve čokoladnega mleka «Toddy» na nakaznice rumene barve in 2.) delavci, ki so izpostavljeni strupenim plinom, po 3 škatle čokoladnega mleka na nakaznice v ul. Pascoli 10. Cena vsake škatle je 37 lir.

Obvestilo kmetovalcem

Obveščamo vse kmetovalce Trsta in okolice, da se je z današnjim dnem pričelo razdeljevanje otrobov, in sicer za molzne krave po 20 kg na glavo.

Nakazila se lahko dvignejo pri občinskem statistično-gospodarskem uradu v ulici Roma 20-II. Dne 19. t. m. t. j. soboto, se zaključi razdeljevanje.

Enotni sindikati
Odbor iz podjetja I.C.A.P.

Vse hišnike, čuvaje in čistilce pri podjetju I.A.C.P. vabimo na sestanek, ki bo v četrtek, 17. t. m. ob 16. uri v ul. Imbriani 5. Pretresala se bodo važna vprašanja.

OOSS kemične petrolejske stroke. Seja danes, 15. t. m. ob 18. zvečer v ul. Imbriani 5.

Splošna skupščina pekov. Vsi peki naj se udeležijo splošne skupščine v sredo, 16. t. m. ob 16. uri v ul. Conti 11.

E. S. mesarjev. Danes ob 19. uri se sestane na sedežu glavni odbor.

Slaščičarji. V četrtek, 17. t. m. ob 19. uri se sestane na sedežu glavni odbor.

Peki. Jutri, 16. t. m. ob 16. uri se na sedežu v ul. Conti 11 sestane glavni odbor.

Zadružni odbor avtonomne ustanove ljudskih hiš. Vsi vratarji, čistilci in čuvaji, uslužbeni pri tej ustanovi naj se udeleže skupščine, 17. t. m. od 16. na sedežu ul. Imbriani 5.

Opozorilo udeležencem praškega festivala

Tajništvo Tržaškega odbora za festival v Pragi objavlja datume odhoda štirih skupin, ki sestavljajo tržaško delegacijo:

I. skupina, ki jo sestavlja delegacija, ki se bo udeležila otvoritve festivala, bo odpotovala 17. t. m.

II. skupina: Zmagovalci šahovskega turnirja, nogometa, literarnega tekmovanja, umetnostnega natečaja, boksa, rokoborbe, drsanja na koleščih, letalski modelarji, skupina študentov, skupina delavcev, harmonikaši Sv. Marka, tržaški odbor festivala, en član mestnega odbora ZAM in zmagovalci tekmovanja v okviru ZAM bodo odpotovali 24. julija.

III. skupina: Zmagovalci godbenega natečaja, košarkarji, kolesarji, natečaja dramatskih skupin, skupina delavcev in dva člana mestnega odbora ZAM, bodo odpotovali 31. julija.

IV. skupina: Zmagovalci plavalnih tekem, veslači, lahkoatleti, pevski zbori, zmagovalci natečaja lista «Gioventù», zmagovalci tekem v okviru ZAM-a, skupina zmagovalcev natečaja obrtnikov, skupina študentov, dva člana mestnega odbora ZAM-e, bodo odpotovali dne 7. avgusta.

Vsak član delegacije naj položi pri Tržaškem odboru za praški festival denar za osebne stroške, v katere pa niso všteti ne potni stroški niti stroški za stanovanje in prehrano. Vsi tovariši naj si čimprej priskrbijo potne liste, zato naj vsakdo osebno napravi potrebne korake v Riva 3. Novembre št. 1. Potem naj pošlejo vse dokumente na tržaški odbor za festival, ki bo preskrbel vizum pri Civilni policiji. Oni, ki so poročeni ali mladoletni, naj se zglasijo v Riva 3. Novembra št. 1 z zakoncem oziroma starši.

Kampanja za tišino

V Trstu sta še zadnje mesece šum in ropot tako stopnjevala, da sta postala že skoraj neznosna in resno ovirala delo po uradih in raznih podjetjih. Avtomobili robijo po cestah in trgih tudi, kadar ni potreba in ljudje poslušajo do kraja odprte radijske aparate pri odprtih oknih.

Zato je bilo sklenjeno, da se začne v četrtek 17. t. m. kampanja za tišino, ki bo trajala teden dni. Po kampanji za promet se je pokazala nujna potreba, da bi se tudi na najnižjo mero omejili neznosni hrušč in trušč, ki vlada v Trstu podnevi in često tudi v nočnih urah. Da pa bo ta kampanja res uspešna, je potrebno, da se meščani disciplinirano držę vseh predpisov in da jih strogo izvajajo. Vse pritožbe proti prekrškom in proti kalilcem miru bodo sprejemale posamezne policijske postaje in postaje občinskih stražnikov, kamor se lahko občinstvo pritoži osebno ali po telefonu. Navodila občinstvu bodo izdana tudi preko radia.

Sprejem v Dom Srednje tehniške šole v Kopru

Z ozirom na omejeno število mest v Domu Srednje tehniške šole v Kopru, opozarjamo vse dijake, da izročijo ali pošljejo do 20. t. m. pismene prijave za sprejem v Dom.

Prijave, ki bodo prispele kasneje, bomo lahko upoštevali samo pogojno in bodo morali dijaki, za katere ne bo mesta v Domu, stanovati in se hraniti privatno.

Polna oskrbovalnina (stanovanje, hrana, pranje perila) bo okrog 2.500 lir mesečno. Vsak dijak mora prinesti s seboj: žimnico, vzglavnik in ostalo posteljnino, brisačo in drugi potrebni pribor.

Dijaki, ki ne bi zmogli plačati polotne oskrbovalnine, a so po svojem uspehu in napredku v šoli vredni podpore, bodo plačali le tri-četrtinsko, polovično ali pa tudi četrtinsko oskrbovalnino. Kot dokument za to je treba priložiti prijavi potrdilo krajevnih oblasti.

Seja izvršnega odbora SIAU-je

bo v sredo, 16. julija ob 15. uri.

Tečaj slovenskega jezika za srednješolce

se bo pričel danes ob 10. uri v prostorih prosvetnega društva «Vojka Šmuc» na Skorklji.

Tečaji za popravne izpite

Šola Enotnih sindikatov, ki jo vodi prof. Smidichen Narcis, bo pričela s 1. avgustom t. l. s tečaji za popravne izpite za vse dijake srednjih šol. Tečaji bodo za posameznike ali cele skupine v vseh predmetih. Pojasnila in vpisovanja od 15. t. m. dalje na sindikalnem sedežu, ul. Imbriani 5, soba 11 dnevno od 11.30 do 13.

Prosvetno društvo «S. Jenko»

odpoveduje današnji sestanek zaradi popravil društvene dvorane.

Prosvetno društvo «V. Šmuc»

vabi danes na običajni sestanek s predavanjem, ki bo ob 21. v Vicolo dell'Ospedale Militare 2. Naj nihče ne izostane.

Športni klub Sv. Ivan

bo priredil izlet k izviru Soče z vzponom na Triglav. Odhod bo v soboto, 19. t. m. ob 15. uri. Vpisovanja v sredo in petek na sedežu po 8. uri zvečer.

Izlet na Triglav

Pristaniški športni odsek bo priredil 19. in 20. t. m. izlet na Triglav. Vpisnina za člane znaša 500 lir, za nečlane 540 lir. Ostala pojasnila v Domu pristaniških delavcev, I. nadstropje.

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Trstu

obvešča kmetovalce in vrtnarje, da sprejema še nadalje naročila za sadike znanega zelja z Nanosa. Predplačilo popravljene cene je 180 lir za 100 sadik.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob priliki 27-letnice požiga Slovenskega narodnega doma v Trstu je daroval tov. Fran Lenič 1000 lir za naše gledališče.

Radijski sporedi
v torek, 15. julija
TRST II

7.30. Koledar, jutranja glasba. 7.45. Poročila. 11.30. Iz francoskih oper. 12.00. Predavanje. 12.10. Reproducirana glasba. 12.45. Poročila. 13.00. Vokalni kvintet. 13.30. Ritmična glasba. 13.45. Pestra glasba. 14.15. Predavanje. 14.28. Čitanje sporeda. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Klavirske skladbe. 18.30. Slovenska literatura. 18.45. Klasični intermezzi. 19.00. Mladinska oddaja. 19.30. Češka glasba. 19.45. Poročila. 20.00. Slovenske pesmi poje Elza Karlovac in Samo Smerkolj. 20.15. Ljudska glasbena ura. 20.45. Predavanje. 21.00. Ravel: Španska rapsodija. 21.15. Ali že veste? 21.30. Koncert violinistke Brandlove (prenos iz Maribora). 22.00. Pester glasbeni spored. 22.45. Lahka glasba. 23.15. Poročila. 23.30. Čitanje sporeda. 23.35. Nočna glasba.

KINOPREDSTAVE

ITALIA. 16.00: «Suzanine ljubezni». Georg Brent in Jean Fontaine.
VIALE. 16.30: «Teksaški kondotiniki».
IMPERO. 16.00: «Pod rdečim plaščem». C. Veidt in Annabella.
MASSIMO. 16.00: «Njeno Visočanstvo je zaljubljeno». De Havilland in R. Cummings.
ARMONIA. 16.00: «Noč pustolovščin». Tom Conway.
IDEALE. 16.30: «Potepuh v stepi».
CARDUCCI. 15.30: «Škobci iz Teksasa» in «Zaklad na oto'ku».

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triestino

Zahvala

Po tragični smrti soproga

Ladiča

se zahvaljujem čč. gospodu dekanu Semiču za samaritansko pomoč, ki mu jo je nudil ob nesrečnem vsemu ljudstvu, ki ga je spremljalo na zadnji poti, pevskemu zboru, govornikom, darovalcem cvetja in vsem, ki so mi stali v najbridkejši uri ob strani.

Kanal ob Soči 11. 7. 1947.

Zalujoča MARIJA NANUT

Zahvala

Ob težki izgubi našega dragega sina in brata

Jožeta Golje

se zahvaljujemo vsem, ki so mu kakor koli izkazali zadnjo čast.

Smast 13. julija 1947.

Družina GOLJA

Velika likvidacija modelov po ZNIŽANIH cenah
KRZNARSTVO
ZILIOTTO
TRST, UL. TRENTO 11 TELEFON 29374

FIZKULTURA

Škedenj-Torpedo 2:0

Že takoj v začetku igre smo lahko videli, da bodo Škedenjci prevladovali na igrišču. Rečani sicer prav dobro poznajo tehniko, tudi žogo obvladajo v središču igrišča, ko pa pridejo pred gol, tedaj se jim «strene» nekako zamešajo, so negotovi, rezultat tega pa je bila zmaga Škednja. Gola je zabil Purič v v 26. in 42. minuti prvega polčasa. Drugi polčas je igra nenavadno umrtvela, videli smo sicer kombinacije, prizadevanja, toda vsega onega, česar smo pričakovali od Škednja in od Rečanov, pa nam niso nudili.

Gaslini-Izola 2:0

V Izoli so gostovali igralci Gaslinija. Domačini so se prizadevali, da bi s svojimi napori preprečili napad, kar jim pa ni uspelo.

Do 8. minute je igra lepo potekala. Padla sta dva gola za Gaslini, Gerin je vodil žogo v nasprotno svetišče, nasprotnikov igralec ga preigra, poda Padovaniju, ki poskuža v gneči igralcev zabiti gol. Tedaj se je slišal pisk sodnika, toda vsi niso bili sporazumni v tem, da je žoga res prišla čez belo črto gola. Sledilo je dokazovanje, vsak je trdil svoje in končni rezultat čakanja je bila prekinitev igre.

Ronke-Tov. strojev 8:0

V Ronkah se je zbralo pri tekmi domačega moštva s Tov. strojev precejšnje število gledalcev, ki so z aplavzi pozdravili žoge, ki so osemkrat potresle nasprotnikovo mrežo.

Res je, da so Ronke zmago zaslužile, toda na račun Tržačanov gre tudi marsikaka napaka, ki bi jih lahko rešila večje razlike golov. Zdi se, da so po prvih golih, ki so jih dobili, ker so nekako vrgli puško v kuruzo, pustili stvar, da se je razvijala naprej, pa čeprav v njihovo škodo. Videli pa smo lep nogomet in smo lahko z igro na vsak način zadovoljni.

* * *

Z včerajšnjim dnem po 31 dnevih tekem, smo prav za prav že prisostvovali koncu pokrajinskega prvenstva. Manjka še par zadnjih odločitev, potem pa bodo pozrtvovalni nogometaši užili malo prijetnega počitka.

Kdo bo prvi, bi se vprašali, saj je mesto zmagovalca še vedno odprto. Škedenj ali Gaslini? Prvi je končal včeraj s svojo zmago nad Torpedom, medtem pa Gaslini še čaka na odločitev, ki bo padla z njegovim gostovanjem v Poli.

V nedeljo bomo videli. Odločilo se bo že tolikokrat obravnavano vprašanje, katero moštvo je najboljše v pokrajinskem prvenstvu.

* * *

Priobčujemo tudi rezultate za Vatovčev pokal: Rojan-Greta 3:0, Dreher-Nabrežina 3:0, Tov. strojevtiskarji 9:0, Col-Primorje 6:3, Skorklja-OMSA 1:1, ACEGAT-Škedenj 0:0.

Kolesarji na Krasu

Včeraj se je na približno 120 km dolgi progi po Krasu vršila kolesarska tekma.